

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neîncasate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserați
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garnond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
iață. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în zilele de
ANUNȚURI pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe ar.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cârgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un asem-
blar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
se plătesc în avans.

Nr. 220.

Brașov, Duminică 5 (18) Octomvrie

1908.

Propunerile pentru conferență.

Pentru moment interesul nostru trebuie să se concentreze asupra celor ce se petrec în cercurile diplomației europene unde se fac pregătirile pentru conferința internațională a căreia întrunire o voințe cu atâta stăruință Rusia apoi Anglia și Franța, și dela care așteaptă și Turcia o soluțiune pe care n'are speranță s'o dobândească într'un războiu cu Bulgaria.

S'au publicat până acuma câteva versiuni ale programului pe baza căruia să se țină conferința europeană. Înainte de câteva zile s'a vorbit de un program care s'ar restrânge numai și numai la înregistrarea de către conferință a faptelor împlinite în timpul din urmă și a schimbărilor tratatului din Berlin ce rezultă din ele.

Programul acesta, pe care l'am publicat și noi, ar fi constat numai din 5 puncte: Înregistrarea anexiunii Bosniei; a învoiei dintre Austro-Ungaria și Muntenegru, prin care cea dintâi renunță la favorurile articolului 29 al tratatului de Berlin; apoi înregistrarea unirei Cretei cu Grecia; a învoiei turco-rusești asupra trecerii libere a vaselor de război rusești prin Dardanele; în fine înregistrarea învoiei dintre Turcia și Bulgaria privitoare la drumul de fer orient și la declararea de independență.

Cu acest program s'ar mai împăca diplomația austro-ungară, dar cu programul ce s'au publicat în urmă constatător din nouă puncte și ticluit între ministrul de externe englez Grey și ministrul de externe rusesc Isvoisky la Londra, nu este nici-decum mulțămită. Propunerile ruso-englize au deșteptat nemulțămirea și neîncrederea oficiului nostru de externe, mai ales în ce privește punctul 7 care vorbește de niște compensa-

țiuni, ce ar fi a se da Serbiei și Muntenegrului prin rectificarea granițelor pe partea teritoriului Bosniei și al Herțegovinei, care e învecinat cu sand-jacul Novibazar.

Ministrul de externe al Franciei Pichon, a invitat alaltieri la sine pe ambasadorii Italiei, Austro-Ungariei și al Germaniei și le-a comunicat propunerile stabilite între Isvoisky și Grey relativ la programul viitoarei conferențe. Trimisul monarhiei noastre, conte Khevenhüller a protestat energic în contra amintitului punct al programului zicând că guvernul Austro-Ungariei nu va putea să aprobe nici-odată un astfel de punct. Isvoisky este care a făcut în Londra acea propunere contra Austro-Ungariei în favorul Serbiei și a Muntenegrului într'un scop ușor de înțeles. Ministrul englez Grey s'a alăturat, dar văzând ambii energia cu care contele Khevenhüller a respins în numele guvernului său punctul 7, l'au modificat așa ca să se vorbească într'ansul nu de compensațiuni, ci numai de avantajii ce ar fi a se da Serbiei și Muntenegrului, fără de a se mai aminti ceva despre o rectificare de granițe.

În cele 9 puncte ale propunerii ruso-englize, ce le înșirăm la alt loc, nu se găsește nici unul care ar aminti măcar pe departe ceva și despre o compensațiune ce ar fi a se da României. Găsim însă ceva în „Neue Fr. Presse“, ziar inspirat adeseori dela oficiul nostru de externe, care vorbind despre compensațiunile ce ar putea să fie propuse eventual la viitoarea conferență zice:

„În ce privește pretensiunile României aceste se referă, credem, la Dobrogea. La încheierea tratatului de Berlin României i-s'a dat un teritoriu mai restrâns în Dobrogea, decât a pretins ea, și aceasta în urma influinței Rusiei, care era supărată, fiindcă Ro-

mânia după San-Stefano făcuse o politică antirusească. Astăzi România ar vedea bucuros o mică rectificare a granițelor sale față cu Bulgaria. După aceea curge între teritoriul român și bulgar și un pod duce dela un țărm la altul. Bulgaria a întărit Silistria și în această întăritură România vede o vecinică amenințare. Cel mai mic lucru, ce l'ar cere România, ar fi deci radarea citadelei dela Silistria, dar deplin mulțămită ar fi numai dacă i-s'ar ceda și o părticică din teritoriul ei pentru sinuranța Dobrogei.“

Acestea sunt păreri aduse de un ziar mai de frunte. Din cercurile diplomației n'a răsflat însă nimic până acuma dăspre o eventuală compensațiune a României, ba baronul de Aehrenthal a adus în discuțiune cestiunea Dunărei, promițând că va lucra să se mărească drepturile statelor riverane, și în deosebi ale Serbiei și ale Bulgariei, asupra Dunărei, ceea-ce a deșteptat oarecare îngrijire în România ca nu cumva să se încerce modificarea regimului dunărean în prejudiciul drepturilor României.

Nu mai incapa îndoieală că în cazul acesta România s'ar împotrivi cu toată energia. Dar n'au ajuns încă lucrurile așa departe. Ceea ce trebuie să dorească fie-care Român este însă că la rândul ei România să nu permită a se trece la ordinea zilei peste postulatele și interesele ei, când se vor face compensațiunile ori se vor împărți avantajile în Orient.

Adunări populare. Ni-se scrie din Săliște: Onor. Redacțiune! Vă comunic, că pe Duminică la 18 Octomvrie 1908 sunt convocate adunări populare în comunele Jina, Poiana, Rod, Tilișca, Galeș, Vale, Sibiel, Cacova, Orlat, Gurăului, Săcel și Aciliu. Programul acestor adunări este: 1. Constituțiunea adunării. 2. Desbaterea asupra situației politice, îndeosebi cu privire la sufragiul universal. 3. Propuneri: Regelui te-

legramă omagială, deputaților români naționali aderență, dietei adresă pentru introducerea sufragiului universal nefalsificat, egal și secret. 4. Închiderea adunării.

Adunări populare românești au mai fost convocate pe mână, Duminică, în comuna Balșa (cercul Orăștiei) și în Toracul-mare (comitatul Torontal). În Balșa își va face darea de seamă dep. cercului Orăștiei Dr. A. Vlad.

Miscarea pentru boicotaj a mărfurilor și vaselor austriace continuând în întregul Orient, direcțiunea Lloydului austriac a dat ordin vapoarelor sale, cari se găsesc în apele turcești, să-și urmeze drumul și să reexpedeză mărfurile nedebarcate la Triest, dacă până la reîntoarcerea vasului condițiunile normale nu se vor mai restabili.

Pedepsele pentru prevaricații de pădure și alte delict.

După cum am arătat, în congregația comitatului Solnoc-Dobăca dela 14 l. c. n. prezidată de fișpanul conte Wass Béla, a luat cuvântul d-l deputat Dr. Teodor Mihali în cestiunea pedepseilor pentru prevaricații de păduri și alte delict, ce cad în sfera de activitate a organelor administrative, rostind următorul discurs:

Onorată congregație! Interesele statului pretind ca cetățenii după putință să fie în stare materială bună, pentruca să poată satisface obligămintelor ce le au față de stat. Cu cât scade situația materială a cetățenilor, cu atât se slăbește însuși statul.

E trist, dar adevărat, că în Ungaria dar mai ales în comitatul nostru starea materială a locuitorilor este de tot deplorabilă. La starea aceasta mai ales în timpul din urmă a contribuit mult criza financiară și economică. Dar dacă judecăm puțin stările noastre publice de azi, foarte ușor ne putem convinge că administrațiunea și crudelă a cauzat și cauzează și azi sărăcia cetățenilor și mai ales a claselor de jos și muncitorilor de pământ.

Nu voiesc să mă ocup cu mizeriile dela administrație, — e lucru știut că aceste mizerii există și azi cu droaia. Dorința generală ar fi ca să li se pună odată capăt. Însă până când factorii competenți vor lua dispoziții pentru o reformă radi-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Decorațiuni (ornamenta) la Romani.*)

(Fine).

La începutul republicii se pare că erau în us numai și numai *cununi de dafini*, dar mai târziu se întrebuițu și cea de aur pe lângă cealaltă de laur. Liviu ne spune apriat, că Scipio Africanul a dăruit lui Massinisa, credinciosul aliat al republicii în săngeroasele și crâncenele războaie punice, în semn de recunoștință a meritelor sale *coroana de aur* (vezi Livius XXX 151). Teza noastră se coroborează și mai mult prin citatul următor din Gellius: »*Hae antiquitus e lauro erant, post fieri ex auro coeptae*«.

Urmând ordinea stabilită la rangul al treilea vom însemna „*corona myrthae sau ovalis*“. Ea era de mirt și se acorda de senat celor ce nu erau agreați de senat din diferite motive, aveau însă dreptul de ovațiune, adică ei intrau în Roma în fruntea armatei pe jos și numai mai târziu, când jumătatea a doua a republicii, călare dar fără toga purpurie obicinuită la triumf, ci îmbrăcați numai cu toga pretextă.

La rangul al patrulea punem cea mai prețioasă distincțiune în ochii publicului roman, *cununa împletită din frunze*

de stejar (*corona civica*). Ea se conferia celui ce a mântuit vr'un cetățean roman de moarte scoțându-l din vâlmășeala luptei. Cel decorat cu această cunună avea oarecare drepturi onorifice: Așa d. e. oriunde s'ar fi înfățișat, publicul adunat îi da onorul prin sculare; chiar și senatorii se sculau în picioare dinaintea lui. În teatru și în circ i se rezerva loc de onoare în imediată apropiere de băncile senatorilor. În fine era scutit de oarecare prestațiuni către stat obligătoare pentru oricare cive roman. De acest avantaj se bucura nu numai el ci și tatăl și străbunul său patern. Cităm spre confirmare un text din Pliniu (l. 1 § 13. H. N.): »*Ludos ineuntis semper asurgi etiam ab senatu in more est...*« etc. În fasti Praenestini găsim o notiță relativă la »*coroana civică*« precum și în Liviu VI. 20 X 46. Senatul se văzu îndemnat a conferi cununa civică însuși împăratului August, ca *servatori civium* — mântuitorului cetățenilor.

La cele înșirate până aci mai adaugem următoarele: »*Corona muralis*« de aur se da pentru isbânda raportată la a-saltul unui zid bine întărit, cum sunt meterezele din ziua de astăzi. O notiță la Gellius ne spune că această coroană era crestată pe de marginea de jos și că crestele erau în formă de zimzi ascuțiți.

»*Corona valaris*« sau *castrensis cum insigne valli*« adică o coroană de aur, pe care era gravat valul-metereze de pământ ridicat pe de marginea taberei. Cum se vede din însași numirea, se da celor ce

s'au distins la asaltul unei tabere a dușmanului C. P. Diacon p. 37 M.

Cu »*corona navalis*« numită și »*rostrata*« sau »*classica*« se remunera generalul care săria mai întâi în lupta pe mare în naia inimică. Festus ne spune aceasta cu cuvintele: »*Navalis corona solet donari, qui primus in hostium navem armatus transilierit*«. Aci trebuie să mai observăm că alți isorici și scriitori, bunăoară Pliniu, susțin că aceasta coroană era decorațiunea cea mai de preț oferindu-se mai numai generalilor distinși. Ca probă ne spune Pliniu, că Pompeiu a dăruit lui M. Varro, care se distinsese în războiul cu Pirații coroana clasică, iar August lui Agrippa. Liviu ne spune: că August a dăruit lui Agrippa aceasta coroană, onoare, de care nimenea altul n'a avut poate înaintea lui.

Spre a încheia șirul decorațiilor mai notăm și »*corona oleagina*« — din frunzulițe de maslin — gradul cel mai inferior al distincțiunilor. Se da aceasta cunună tuturor soldaților îndreptățiți a participa la pompa triumfală, deși ei nu luseră parte activă la luptă, dar făceau parte din legiunile învingătoare. Probabil vor fi fost meșteri de tot soiul, muzicanți, pioneri etc.

Terminând această lucrare, declar că n'am pretenziunea a fi eshauriat tot materialul relativ la tema pusă în frunte și deci doresc ca cei ce se ocupă cu clasicitatea *ex professo* și sunt în plină activitate să mai întregască unele lacune, ce

de sigur le vor putea găsi, iară tinerime cred că-i va face oarecari servicii la studiul limbei și literaturii latine.

Ca un resumat din materialul cules ofer cetitorilor binevoitori un exemplar sau specimen decorat din creștet până jos la glesne.

Fericitul acest muritor se numia *Lucius Siccus Dentatus*. În 120 de bătlăii, la care luase parte și-a amiruit: 22 de hastae purae, 25 falere, 88 torques, 100 armillae, 26 coronae, dintre care 14 civice, 8 de aur, 3 murale și una singură obsidionalis.

Închei cu următoarele vederi și convingeri individuale:

Decorațiunile sunt distincțiuni date meritului probat pe toate terenele vieții publice. Ele onorează și pe donatori — și pe ceice le primesc. Abuzul, ce s'ar comite cu rea credință din orice parte trebuie semnalat și biciuit, cum și merită și aceasta cu atât mai vărtos cu cât mâni necurate spre ajungerea unor scopuri egoistice, cum ar fi înmulțirea clientelei — umplerea pungii — faptă detestabilă și scârboasă, au încercat a micșora valoarea necontestabilă a decorațiunilor. Dar abuzul, credem, nu poate micșora valoarea decorațiunilor, ci ele vor fi și în viitor ca și în trecutul glorioasei anticități romane, podoaba celor ce o merită la toate popoarele conștiente de demnitatea lor. Dixi!

St. Iosif,

prof. și dir. gimn. pensionar.

*) A se vedea „G. T.“ nr. 217 și 219.

ală a administrației de azi și vor pune capăt acestor mizerii, — află de bine și motivat ca să atrag atențiunea factorilor competenți ca în timpul cel mai scurt și în modul cel mai energic să iee dispoziții, ca cetățenii statului cari plătesc dare și mai ales clasele muncitorilor și țărănimii să fie apărați de șicanările acestora.

Este știut, că în înțelesul legii și a ordinațiunilor ministeriale, nenumărate soiuri de delictive și prevaricații sunt împărțite în sfera de activitate a organelor administrative adecă a solgăbirărilor. Acești domni solgăbirăi, știe naiba sub ce titlul sau mai bine zis »bravură«, fără a lua în considerare împrejurările atenuante amintite în lege, cu toată rigoarea legii i-i pedepesc pe bieții oameni cu bani și închisoare, așa că pentru toată nimica în loc de 2-4 cor. le pun în cărcă 40-60 cor. și pe deasupra și câteva zile închisoare. Pedepsele acestea îngreună foarte mult mai cu samă pe bieții țărani dela sate, cari pe lângă cea mai bună voință și respectul ce-l au față de lege, nu pot încunajura ca să nu comită vre-un delict din droia de delictive și prevaricații ce le înșiră legea. Ce să facă bietul econom dacă în timp cald de vară, servitorul sau copilul pe care l'a incredințat să-i păzască vitele le scapă în vre-o pădure oprită? Pentru așa ceva să fie pedepsit cu 60 cor.?

Așa se întâmplă și la alte delictive, așa că pot zice, că în comunele unde se află păduri oprite sau movile, 80% a locuitorilor ajung înaintea solgăbirărilor, cari fără cruțare le măsură pedepsa maximală, așa că azi sunt comune, în cari suma pedepselor de prevaricații întrece porția statului. Despre acestea vă puteți convinge din conspectele despre încassarea pedepselor ce se află în birourile solgăbirărilor.

Poate vedea On. congregație și d-l fișpan, că starea aceasta este nesuportabilă, prin urmare ar trebui să ordone persoanelor administrative, ca în măsurarea pedepselor să ia o direcțiune și măsuri mai moderate, căci dacă starea prezentă continuă și mai departe, atunci în comitatul nostru și mai cu seamă în cercurile *Ileanda-mare*, *Lăpușul-ung.* și *Capolnoc-Mănăstur* poporul în urma pedepselor enorme fără nici un rost se nimicește materialmente total, ba ce e mai mult nu și poate plăti porția statului, prin urmare procedura aceasta a îngânărilor solgăbirăi sdruncină temelia statului, nimicind materialmente cetățenii cari plătesc dare și susțin statul.

Nu voesc On. congregație a aduce mai multe cazuri concrete, căci datele statistice aflătoare în birourile solgăbirărilor dovedesc destul de trist că starea prezentă este nesuportabilă. Atrag atențiunea în deosebi a d-lui vicecomite, că deoarece în comitatul nostru *deja în 100 comune s'au poruit executorii de dare pentru încassarea porției*, — dar fără rezultat din motivul că oficiile solgăbirărilor încasară cu puterea pedepsele de prevaricații, — să iee dispoziții ca încassarea pedepselor momentan să se suspende, din motivul ca să se poată încasa porția statului, — dacă numai nu voesc, ca bieții țărani atacați și îngreunați de două laturi, — să ajungă la sapă de lemn, ceace din punct de vedere uman și a intereselor statului ar fi o pagubă ireparabilă (enormă).

În legătură cu acestea atrag atențiunea d-lui fișpan și a factorilor competenți, ca la încassarea dărilor și pedepselor, organele, respective persoanele cari efectuează execuțiile să respecte dispozițiile articolului de lege 41 din anul curent sau așa numita *novela nouă de execuție*, în înțelesul căreia vitele și alte obiecte necesare la cultivarea de 12 jugăre de pământ nu se pot cuprinde pentru nici un soi de dare sau pedepse. Ministrul de finanțe a spus-o precis și destul de evident că dispozițiile acestei novele de execuție se referesc și la încassarea dărilor accesoriilor și pedepselor.

Precum așteptăm dela un creditor privat ca să respecte legea aceasta, cu atât mai mult se așteaptă ca însuși statul la încassarea dărilor să respecte o lege deja sancționată. Și dacă pretindem ca un țaran sărac, care nici nu știe carte, să cunoască și să țină legile, cu atât mai mult pretindem dela organele statului (solgăbirăi, executori) că la încassarea dărilor să respecte legea și să nu se folosească de neștiința poporului cuprinzându-i și licitându-i și obiecte de aceea cari conform legii nu-i permis să se cuprindă. — Unde am ajunge dacă prin atari proceduri am lipsi bietul popor și de mijloacele cele mai necesare de trai? Cum am sta în fața poporului cu respectarea legilor? Ce ar fi din principiu acela uman care a fălăit înaintea legislatorilor când au alcătuit legea aceasta?

On. Congregație! Când este vorba de un interes așa mare de stat cred că

mi-am împlinit datorința de cetățean cinstit când am atras atențiunea forurilor competente ca să ia măsurile de lipsă pentru vindecarea boalelor acestora ce apasă și nimicesc cetățenii, cari plătesc darea și susțin statul.

După aceasta dep. Dr. Mihalyi cește urmatore interpeleție:

»Are cunoștință viceșpanul, că în comitatul nostru și în deosebi în cercurile: *Ileanda-mare*, *Lăpușul-unguresc* și *Capolnoc-Mănăstur* oficanții dela administrație în cazurile de prevaricație și alte delictive împărțite cercului lor de activitate măsură pedepse maximale, și la încassarea acestora precum și la încassarea porției — contra ordinațiunii ministrului de finanțe, — nu respectează dispozițiunile articolului de lege 41 din anul 1908 (novele nouă de execuție) prin ce starea materială a cetățenilor, cari plătesc dare într'atâta se sdruncină, încât cea mai mare parte a cetățenilor devine incapace de a-și plăti dările?»

»Dacă despre toate aceste are cunoștință, este aplicat a dispune energic, ca pentru binele cetățenilor, cari plătesc dare cât și pentru interesele statului, abuzurile acestea să se curme?»

Cor.

Budgetul armatei.

În ședința de ieri a comisiei ungare pentru atacerile armatei a fost la ordinea zilei budgetul armatei comune. Budgetul a fost votat după o discuție relativ scurtă atât în general cât și în amănunte.

Delegații ungari au fost de astădată foarte concesivi și la dorința exprimată de ministrul Wekerle au renunțat să provoace o discuție mai lungă cu privire la pozițiile budgetare, cari privesc sumele pentru urcarea lefurilor ofițerilor. Delegații ungari au observat în genere o atitudine foarte binevoitoare față de armată, exprimându-și dorința ca administrația armatei să țină cont tot mai mult de dorințele din punct de vedere național maghiar, căci aceasta nu este numai o cerere justă a națiunii, ci zace și în interesul Monarchiei. În cazul acesta, a zis delegatul *Ugron*, națiunea maghiară nu va ezita nici un moment, să acorde armatei întregul său sprijin.

Ministrul de război *Schönaych* luând în mai multe rânduri cuvântul, a dat toate deslușirile cerute și a exprimat mulțumirea sa delegaților pentru cuvintele patriotice și pentru încrederea, ce au arătat în decursul dezbaterii față de menirea armatei comune.

La titlul 3 al budgetului delegatul conte *Zichy* a dat expresiune bucuriei că ameliorarea situației soldaților nu s'a făcut prin vre-o îmbunătățire a soldei ci prin faptul, că s'a votat o sumă mai mare pentru îmbunătățirea hranei zilnice.

Criza în Boemia.

— Scandal în dietă. —

Obstrucțiunea germană în dieta Boemiei s'a continuat și în ședința de Joi, care ședință s'a terminat cu niște scene scandaloase ce au degenerat în bătăi. Acum se discută prin foi din ambele părți: cine a provocat mai întâi aceste scandaluri și bătăi? Unii aruncă vina asupra altora. Adevărul pare a fi că iritațiunea a ajuns la culme în amândouă taberele. După natura obstrucțiunii Germanii cari o fac sunt partea ofensivă. Așa a voit să explice și dep. ceh *Svehla* lucrul, dar s'a folosit de termeni foarte aspri și injuriosi contra Germanilor în genere și a contribuit astfel a-i atâta și mai mult. Le-a imputat ușurință și nemernicie. »Suntem condamnați — zise *Svehla* — mai de o lună să auzim atacurile nesăbuite ale domnilor de pe partea germană; ceea-ce fac ei a trecut deja de mult peste limitele normale și deci trebuie să ne fie permis să protestăm contra purtării acestor haimanale!« (Președintele admoniază pe vorbitor să se mărginească la propunere formală.)

Svehla: »Am voit numai să constat frivolitatea și ușurința cu care deputații germani vreau să reprezinte drepturile poporului.

Dep. *Strache* (german): »Poate vorbitorul vrea să se facă căpita de insurgenți în Bosnia?»

Dep. *Zimmer* (ceh) strigă: »Să vă fie rușine!»

Dep. *Meyer*: »Băgați de seamă că acum plesnește!« (Germanii fac un zgomot asurzitor, fluieră și lovesc în bănci.)

În mijlocul acestor strigăte și ciocăneli se spune, că deputatul ceh *Karta* a alergat înaintea pangermanului *Wolf* și i-a ținut înaintea ochilor o bucată de ză-

har (aluție la daraverile germane și ale lui *Wolf* cu fabricile de zahar). *Wolf* cătrănit l'a lovit cu pumnul peste mână și l'a împins îndărăt. Atunci mai mulți Cehi au sărit în ajutorul deputatului *Karta*. Deodată s'au ridicat pe amândouă părțile pumnii în sus. Din amenințări au trecut peste puține momente la bătăie imblăntindu-se unii pe alții cu pumnul. S'au zia și șueratul pălmilor și mulți primiră lovituri de pumn în față, ba doi înși se încăierară încleștându-și mâinile în părul capului. S'au aruncat și cu calimare și unii au fost umpluți cu cerneală, mai ales deputații *Svehla*, *Wolf* și *Meyer*. Câteva minute a durat invălmășeala. Caracteristic e că publicul de pe galerie a urmărit cu cea mai mare iritațiune cele ce se petreceau în sală observând cea mai mare tăcere. Președintele a sunat clopoțelul zădarnic, a suspendat ședința și a părăsit sala. Intorcându-se după 8 mințe și aflând gălăgia tot așa de mare a agitat clopoțelul până ce i-s'a rupt mânerul. Atunci ne mai putând face nimic a dictat unui stenograf că închide ședința și dispune ca să se continue în ziua următoare.

— Azi primim știrea, că dieta boemă a fost amânata.

Programul conferenței internaționale în cestiunea Orientului.

După telegrame din Londra, programul conferenței internaționale stabilit de miniștrii *Iswolski* și *Grey* ar fi următorul:

1) Recunoașterea independenței Bulgariei și fixarea obligațiunilor sale financiare față de Turcia și poate și regularea cestiunii liniilor ferate sechestrate; 2) constatarea anexării Bosniei și Herțegovinei de către Austro-Ungaria; 3) retrocedarea Sangeacului *Novibazar* către Turcia; 4) recunoașterea anexării Cretei la Grecia cu fixarea obligațiunilor financiare ale Greciei față de Turcia, și declarația că hotărârile art. 23 ale tratatului de Berlin vor deveni fără obiect pentru provinciile europene ale Turciei, după ce Turcia va fi luat dispozițiuni satisfăcătoare; 5) tot așa și pentru art. 61 privitor la provinciile locuite de Armeni, ca și pentru art. 23; 6) restricțiunile, cari îngredesc drepturile de suveranitate ale Muntenegrului vor trebui supimate; 7) e de dorit să se caute a se da Serbiei și Muntenegrului o compensație prin rectificarea graniței dinspre porțiunea din teritoriul Bosniei și Herțegovinei învecinată cu sangeacul *Novibazar*; 8) e de dorit a se face o înțelegere asupra revizuirii regulamentului astăzi în vigoare privitor la navigația pe Dunăre, acordându-se statelor riverane drepturi mai mari; 9) Inlocuirea capitulațiunilor prin tratate moderne și desființarea oficiilor poștale europene din Turcia.

»N. Fr. Presse« crede a ști ori se face a ști că și statele balcanice precum și România vor lua parte la conferență. Ba spune chiar cine le-ar reprezinta. Știe și locul: *Baden-Baden*, ca să nu răcească diplomații. Serbiei i-s'ar da construirea liniei *Dunărea-Adriatică*. Nu i-se vor da compensații în *Novibazar*. Dar i-s'ar da drumuri de transit pe acolo. *României i-s'ar da o rectificare de graniță în Dobrogea, un holar natural și întărit*. Turciei i-s'ar garanta un împrumut mare. Bulgaria i-ar plăti 60-70 de milioane pentru *Rumelia*. Grecia de asemenea pentru *Creta*. Chestia *Dardanelor* e grea, căci atarnă numai de Turcia.

Evenimentele din Balcani.

Situația în Sârbia.

Știrile cari sosesc din *Belgrad*, deși alarmante, par prea esagerate. Așa de pildă știrea publicată de ziarul sârbești în ediții separate, că regele *Petru* a părăsit Sârbia sau că are de gând să părăsească țara, se desminte. Regele *Petru* se află în *Belgrad* și, după știri oficiale, nu se cugetă deocamdată să călătorească undeva.

În schimb populațiunea orașului e în continuă agitație. Această agitație e nutrită îndeosebi de principiile moștenitor, care aproape zilnic rostește câte un »discurs« atâțător în fața mulțimei lărmuitoare. Din cel mai nou discurs al său, ținut alaltăieri în fața mulțimei, care țipa în contra Austriei, spicuim următoarea floricea: »Dacă va sosi momentul critic, voi vărsa ca conducătorul vostru sângele meu împreună cu al vostru pentru patrie...«

Ministrul de externe al Serbiei, *Milovanovic*, a declarat unui corresponsent al ziarului berlinez »*Lokalanzeiger*«, că guvernul Serbiei se încrede mai mult în Germania decât în Austro-Ungaria. El, ministrul, va raporta la Berlin dorințele Sâr-

biei. Europa s'a purtat întotdeauna mașter față de Sârbia, nu tot astfel față de Grecia, Muntenegru, Bulgaria și România. La congresul din Berlin Sârbia nu s'a ales, așazicând, cu nimica, cel mult cu speranța, că într'o zi vor fi uniți cu frații lor din Bosnia. Și aceasta e o cestiune de viață pentru noi...

Vorbind apoi de mișcarea revoluționară, ministrul spune, că mulțumită atitudinii miniștrilor a succed a liniști opinia publică sârbească, care cu câteva zile înainte era foarte amenințătoare. »Deși cunoaștem toți sfârșitul unui războiu cu Austria, totuși mulți sunt de părere, că ceva mai rău decât situația, ce ni-s'a creat, nu poate urma, ci cel mult putem fi băgați și noi la buzunar, ceea-ce în ultima analiză ar fi și pentru noi mai bine...«

O altă declarațiune a făcut zilele acestea ministrul de războiu al Serbiei, care a declarat, că Serbia nu dispune în timpul de față de o artilerie corăspunzătoare pentru a începe războiul. Tunurile cele noi comandate în Franța au sosit, însă ghiulelele sunt goale, deoarece materialul explosiv încă nu a sosit. Germania și Elveția au interzis transportul acestor materiale pe liniile lor ferate. Baronul *Aehrenthal* promisesse guvernului sârbeșc, că va permite ca materialul explosiv să fie transportat prin *Triest* sau *Fiume*. Acum însă guvernul austro-ungar nu mai dă voo la așa ceva. Pe de altă parte situația financiară a Serbiei este cât se poate de rea. Astfel stând lucrurile, începerea unui război este absolut imposibilă.

*

Ziarul »*Morning Post*« declară, că anexarea Bosniei și Herțegovinei nu e decât o simplă proclamare; e lucru bine cunoscut căci când trupele austriace au intrat pentru prima oară în aceste provincii, guvernul dela *Viena* n'avea de gând să le retragă vre-odată. Acest ziar prevede, că în cazul când Serbia și Muntenegru ar ataca Austro-Ungaria, e probabil că aceste două state ar pierde neatârnată lor. Autorul articolului conchide că această cestiune nu privește Anglia în mod direct, dar numai ca mare putere; trebuie dar ca opiniunea publică britanică să fie prudentă spre a nu încuraja speranțe zădarnice.

Demersuri diplomatice.

Reprezentanții diplomații ai Germaniei și Austro-Ungariei au făcut Joi demersuri noi pe lângă guvernul bulgar cu privire la cestiunea căilor ferate orientale, dând a înțelege că cestiunea recunoașterii regatului Bulgariei nu poate fi luată în considerațiune înainte de a se aranja cestiunea acestei căi ferate în mod satisfăcător pentru toți interesați. Consiliul de miniștri a deliberat alaltăieri asupra acestei cestiuni. Cercurile oficiale asigură, că guvernul este dispus a îndeplini în totul reclamațiunile societății căilor ferate, dar o apropiată soluțiune a cestiunii ar fi anevoioasă, deoarece învoirea Porții este greu de obținut acum.

Lupte între trupe chineze și japoneze. »Agenția *Reuter*« află din *Seul*, că o luptă s'a dat între trupele chineze și cele japoneze la *Kanton* în *Coreea* de nord. Un conflict serios este de temut între China și Japonia. După știrile sosite până acum, Chinezii au deschis focul cei dintâi, bombardând stațiunea poliției ocupată de Japonezi. Lupta ar fi durat mai multe ore; numărul morților și al răniților este necunoscut. Ministrul de externe japonez a făcut imediat o protestare energică la *Peking*. În cazul când China nu ar da imediat satisfacțiune cerută, trupele japoneze vor trece granița chineză.

STIRILE ZILEI.

— 4 Octomvrie v.

Serbarea Sf. Sofii. Măne, Duminecă, după oficiarea serviciului divin în biserica Sf. Nicolae, la care vor participa în corpore profesorii și elevii școalelor centrale române din *Brașov*, va avea loc în sala festivă a gimnaziului serbarea Sf. Sofii, patroana școalelor noastre din *Brașov*. Cu acest prilej d-l catechet *Nicolae Stinghe* va rosti un discurs ocazional, iar corul elevilor va executa sub conducerea d-lui profesor *G. Dima* câteva cântări. La această festivitate se invită toți binevoitorii școalelor.

O nouă fundațiune a mesei studenților din *Brașov*. După încheierea socotelilor mesei studenților români din *Brașov* pentru anul 1907/8 stimatul d-n. Dr. *Nicolae Vecerdeș*, dirigentul filialei »*Albina*« din *Brașov*, și-a exprimat dorința, ca din do-

națiunile făcute de dânsul și de stimata-i soție pentru masa studenților în suma de 760 cor. să se creeze un nou fond special al mesei studenților, primind dânsul obligamântul, ca să contribuie la acest fond an de an o cvotă egală cu suma de întreținere a unui școlar la masa studenților pe un an întreg. Zilele aceste D-nul și D-na Dr. Vecerdea au făcut o nouă donațiune în suma de 140 cor. Prin aceasta nouă contribuție maritimă donațiunile d-lui și d-nei Dr. Vecerdea se urcă la suma considerabilă de 900 cor., prin care se înființează anul acesta noua fundatiune specială sub numele „Fondul Dr. Nicolae Vecerdea și soția Eugenia născ. Popescu”.

Primească nobilii donatori cele mai profunde mulțumiri. *Direcțiunea școlilor medii gr. rom. or. din Brașov.*

Aniversarea nașterii prințului Carol al României. Principele Carol a împlinit ieri 15 ani. Cu această ocaziune guvernul a exprimat felicitări principelui Ferdinand și principesei Maria.

Constituirea soc. »Petru Maior«. În ședința sa din 10 Octomvrie c., societatea »Petru Maior« a tinerimei române dela școlile superioare din Budapesta s'a constituit pentru anul 1908/9 în modul următor: Președinte Aurel Dobrescu stud. med., vicepreședinte Constantin Șerbu student tehn., secretar Ioan Teicu stud. med., notari Ioan Astăluș stud. în drept și Vasile Tampa stud. tehn., cassier Coriolan Ștefan stud. în drept, controlor Dimitrie Cazacu stud. în drept., bibliotecar Nicolae Comșa stud. în drept., vice-bibliotecar George Birăescu stud. în drept, econom Moise Baltă student în drept. *Comisia literară:* Ioan Astăluș stud. în drept, Petru Bucșan stud. med. Dimitrie Cazacu student în drept; Eugen Goga student în drept, Victor Jula stud. med. vet., Vasile Tampa stud. tehn., Ioan Teicu stud. med. *Comisia supraveghetore:* Ioan Denghel student în drept, Alexandru Măcelar stud. med., Ioachim Tolciu stud. în drept.

Necrolog. În 14 Octomvrie n. a înecat din viață Ioan Szabo notar cercual în pensiu și proprietar în etate de 68 ani. În mormântarea a avut loc în 16 l. c. Pe defunctul îl deplânge neconsolata soție Ana, numeroși fii, fiice și rudeni.

Odihnească în pace!

Socialist osândit. Curtea cu jurați din Budapesta a condamnat Joi pe socialistul Fleischmann pentru foaia volantă »Vagabonzii fără patrie«, în care procurorul a găsit »agitație«, la 9 luni închisoare și 1000 cor. amendă.

O înțeleaptă hotărâre. Vicespanul comitatului Murăș-Turda a dat ordin, ca toate crășmele din comitat să fie închise în zile de Duminecă, apoi în sărbătorile Crăciunului, Paștilor și Rusaliilor. Vin și bere își pot duce oamenii acasă și când sunt închise crășmele, vinars însă nu!

Un proces senzațional în R. Valcea. Comerciantul de pielărie N. Răuciu a acuzat pe marele comerciant Gh. I. Prahoveanu și pe d-nii I. Dumitrescu și I. Ionescu, că în 18 Septemvrie 1906 acești domni l'au îmbătat cu șampanie amestecată cu narcotic și i-au luat în cărți suma de 7600 franci. După ascultarea martorilor ambelor părți, curtea cu jurați a ajuns la convingerea că acuzații nu sunt vinovați de fraudă. Vor fi însă judecați pentru jocul de hazard. Curtea cu jurați a achitat pe acuzați de înșelăciune și l'a judecat numai pe d-l Prahoveanu, care a permis ca în restaurantul său să se joace hazard, la 1000 de franci amendă.

Cât a costat alegerea de patriarh sârbesc. Ziarul sârbesc »Srbobran« este informat, că cheltuelile pentru efectuarea alegerii recente de patriarh, în cari sunt socotite și dietele deputaților congresuali, se urcă la suma horendă de 55,589 cor. În această sumă nu sunt luate cheltuelile comisariatului regesc, cari s'au acoperit din fondurile guvernului ungar.

Alegerea de episcop sârbesc al diecezei Buda se va face în luna Ianuarie. Candidatul guvernului este secretarul consistorial din Timișoara, Zubkovići. Sârbii radicali sunt pentru stărețul mănăstirii din Beocini, Dimitrie Brancovići.

Sinucidere. Din Ploești ni-se scrie: Într'un mod foarte ciudat s'a sinucis servitorul de 30 de ani Ioan Bunea. A intrat în o prăvălie în care se vindeau și arme și a cerut să-i dea un revolver și să i-l încerce. Cum luă revolverul în mână, îl întoarse spre piept și trase un glonț. El a fost transportat la spitalul Schuller într'o stare desperată. Se zice că o dragoste nefericită l'ar fi făcut să se sinucidă.

Scrisoarea unei fetițe adresată Reginei Elisaveta. Regina României a primit zilele acestea următoarea scrisoare din Braunschweig (Germania): »Majestate, Tatăl meu a sosit acum din călătoria lui și îmi comunică că unchiul Tübben din Duisburg i-a povestit că Majestatea voastră are intențiunea de a pune la 18 Octomvrie temelie coloniei orbilor în București, pe care a-ți fondat'o din dragostea Voastră pentru acești suferinzi. De oare ce, fiind în vârstă numai de 12 ani, sunt cea mai mică dintre camaradele mele din clasa III-a, în care am trecut acum, părinții mei de bucurie mi-au dăruit 10 mărci și aceștia Vă rog, respectată și mult iubită Mamă a țării Voastre să le primiți ca un mic obol din parte-mi cu care ași vrea să contribuie la ușurarea vieții ocrotiților Majestatei Voastre. Cu iubire și sincer respect, sunt a Majestatei Voastre cu devotament supusă«. — *Lisabeth Levin.*

Concerte. Musica orașului va concerta mâine, Duminecă, în restaurantul »Transilvania«. Inceputul la oarele 8 seara. Intrarea 60 b.

— Musica militară va da un concert tot mâine seară în restaurantul »Gewerbeverein«. Inceputul la 8 ore seara. Intrarea 50 b. Măncări și beuturi escelente.

Biblioteca copiilor. A apărut și am primit la redacție volumul IV din »Biblioteca Copiilor și a Tinerimei«, publicată de d-na Adelina Olteanu-Maior. Prețul volumului 1 cor. + 20 bani porto. Se poate comanda la administrația revistei »Luceafărul« (Sibiu, Nagyszeben, Schewisg 7.) Tot acolo se pot comanda și volumele I—III a 1 cor. Cei ce comandă toate patru volumele (legate în pânză roșie) deodată, — le primesc franco.

O doctorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cut i originale à 2 cor. se pot căpăta dinic pr'u postă de la farmacistul A. Moll, l'ferantul Curței din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile d'n provincie să se ceară preparatul A. Moll provăzută cu marca de contravenție și subscriere — (1)

Un răspuns al d-lui Dr. D. Lascu

cătră »Tribuna« din Arad.

D-l Dr. D. Lascu, care se află actualmente în București ne atrage atențiunea asupra unui răspuns ce l'a dat »Tribunei«, în urma unui comunicat apărut în coloanele acestei foi, răspuns publicat în »Voința Națională«, ca să poată ajunge și la cunoștința publicului cetitor dela noi. Eată!:

Onorată Redacție!

Mi s'a atras atenția asupra următorului comunicat din N-rul 216 al »Tribunei« a. c.:

»Nu știm de unde-și ia d-l Lascu titlul de șef politic al Bihorului.

»Știm însă că d-sa are aici îndatoriri de onoare, căror până azi n'a satisfăcut. »I-i dăm răgaz de 10 zile pentru a se achita.

»În caz contrar ne vom simți siliți să ridicăm un vâl, care nu se potrivește de loc unei persoane cu alure de șef politic.

»În tot cazul rămâne a ști, că tot ce »face d-l Lascu prin România o face pe »propria răspundere, iar nu în calitate de »șef politic al Bihorului, titlu pe care ni »menim nu i l'a concernut!«

Deoarece acest comunicat vorbește în general despre »îndatoririle de onoare« ale mele, neaccentuând de vor fi acele de caracter public ori privat, vorbește mai departe în un ton misterios, ce pe seama celor neorientați poate provoca tot felul de bănueli și suspiciuni, afl'u de bine chiar înainte de a expira răgazul de 10 zile fixat de »Tribuna«, să ridic eu așa numitul vâl și deci să-mi specific eu toate îndatoririle, cari sunt precum urmează:

1) am să stau în temniță pentru articolul meu »Furor asiaticus în Bihor« apărut în »Tribuna« și să plătesc amendă în bani, ce mi s'a croit în acest proces. (De altfel față de »Tribuna« m'am obligat la timpul său în scris, că-i voi restituie această amendă).

2) m'am angajat, că voi suporta toate cheltuelile procesului alegătorimeii dela Ugra. Rând pe rând am și corespuns acestui angajament, încât de prezent nu voi fi având a plăti mai mult de vreo 600 coroane.

Aceste sunt îndatoririle mele de caracter public.

Mai am următoarele datorii private și anume:

Pe vremea alegerilor dieta'e am făcut câteva împrumuturi, deoarece banii de

cari dispuneam atunci, nu erau suficienți pentru suportarea cheltuelilor alegerei dela Tinea și respective dela Ugra. Din aceste mai datorese la banca »Economul« (Cluj) 400 coroane, la »Someșana« (Dej) 600 coroane, la »Lipovana« 300 coroane.

De asemenea pentru aranjarea adunărilor populare din Bihor am mai făcut câteva împrumuturi, din cari mai datorese la banca »Victoria« (Arad) 300 coroane, la »Belényesi Népbank« 200 coroane și d-lui Dr. Nestor Porumb 300 coroane.

Nu am alte datorii, ori îndatoriri de onoare.

Durere, împrumuturile înșirate nu le-am putut restitui de odată, dar e lucru firesc, că le amortizez și acum, iar cu finea lui Octomvrie a. c., când voi intra în temniță, vor fi toate achitate până la ultimul filer.

Încât pentru amenda în bani, ce mi s'a croit în procesul meu de presă, aș fi achitat'o până acum, însă redacția »Tribunei« încă nu m'a avizat despre scadență. Iar acum înțelegând pe alte căi despre această scadență voi efeptui zilele acestea achitarea.

Atâta despre îndatoririle mele de onoare sulate de »Tribuna«.

Iar ce privește acuzațiunea »Tribunei«, că eu ași avea alure de șef politic, e de constatat, că este absolut nebazată, deoarece toți, cari mă cunosc, știu bine că eu întru totdeauna am declinat dela mine nescari roluri de șefi și am fost pe deplin satisfăcut, dacă am putut lupta pentru cauza națională în simplă calitate de primipil.

Încât pentru actuala mea activitate din România, firește că, tot ce fac, se întâmplă exclusiv pe răspunderea mea, precum s'a întâmplat și acasă în Transilvania și cu deosebire în Bihor.

În viitor cu atât mai puțin voi avea pretenții de a figura undeva ca șef politic, cu cât am hotărârea neschimbată, ca în momentul ce intru în temniță, să mă retrag totodată și de pe arena politică, fiindcă nicidecum nu sunt dispus a duce o luptă națională cu rostul de a fi silit să mă rășboiesc cu frații mei Români și nu cu dușmanii neamului.

Dr. D. Lascu.

București, 30 Sept. st. v. 1908.

Varietați.

Farisul are 73,244 câni. Cifra asta trebuie să producă multă bucurie cucoanelor cari obicinuesc să sărute pe botșor pe câte un Bubi.

În orașe, îndeosebi în cele mari, pe lângă luxul locuinței, al îmbrăcămînții, al lojei la teatru, al chefulilor și jocului de cărți, al automobilului, al lenei etc. poate să încapă și acela al cânilor, nefolositori de altfel, dar la modă, nu se știe prin ce împrajurare.

Mă rog, e interesant, e un semn, — ca să zicem așa, — de distracțiune, de nobleță, ca o cocoană cu educație să ție pe lângă ea, pe lângă copii, pe câni, dacă îi are, îi îngrijește altcineva, să țină, zicem, o jăvrută cu patru labe, cu o legăturică frumos împodobită la gât, un dobitoc drăguț, pe care noaptea servitoarea trebuie să-l scoată la aer...

Și la urma urmei un apărător al ogrăzii și al casei... El știe să latre — și latră ca o cățeluș bine crescut. Latră când stăpâni, ca să-i puie talentul la încercare îl asmuță, și tace când i-se face semn cu degetu — iar la caz de primejdie găsește singur ascunzătoarea tăcând mulcom ca să uimească și mai mult pe stăpâni prin »drăgălășia« lui.

Chestia luxului cu câni întotdeauna mi-a dat de gândit. O jăvră cât pumnul, care ar trebui să fie considerat un prilej de vecinică turburare a liniștei, e idolul unei babe din lumea »distinsă«. Un mops cu fălcile de ipopotam, cu nasul cărni și cu colții maxilarului inferior astfel scoși afară, încât nu ști dacă vrea să te apuce, dacă își arată în adins colți sau dacă să strâmbă la tine; aceasta arătare înfloritoare de cap de animal e obiectul de mângâiere al unei cucoane, care își iubește mai mult tovarășii cu patru labe decât pe cei cu două. Și se mai vede pe lângă cele mai variate și mai stranii soiuri din tovarășii lătrători ai omului un specimen cu trupul lung — lung și cu picioarele scurte — să mă lerte Dumnezeu, încă nu m'am învrednicit să-i cunosc numele.

Acesta se bucură de cea mai mare sollicitudine în cercurile »aristocrației« de toate categoriile...

M'am întrebat în atâtea rânduri căru-i fapt se datorește această deosebită

atențiune pe care o au cucoanele și chiar copiii pentru câni. Și după oarecari cercetări mi-am câștigat convingerea că favoarea de care se bucură acest »nobil« animal se datorește talentului său rar de a lînguși. Pentru ce zicem noi de omul plecat că se târă ca un câne? Oricine a putut observa câtă vanitate și mulțumire se arată pe fața unui copil care se face că muștră pe cățelul, care își ciulește urechile spre iertare, apropiindu-se. Și de multe-ori, în jocul său, copilul ca și adultul își aduce aminte de această manevră și încearcă să pună la respect...

Un animal destul de »nobil« e pisica prin liniștea ei, prin respectul liniștei celor din jur și cred că acest animal e mai nobil prin aceea că nu caută multă mângâiere și nu lasă să fie chinuită sau, cum am zice »călcată pe coadă« fără să protesteze cu ghiarele sale. Pentru noi e nobil omul care nu vatămă pe alții și nu se lasă să fie vătămat, — și dacă între animale iubim pe acela care să lasă mai mult să fie vătămat, asta dovedește că socotim nobil aceea ce ni-se supune nouă, aducându-ne foloase. Și apoi chiar între câni sunt iubiți acei din neamul care știe să facă sluj. Un câne ciobănesc cu lăna lui tot așa de mare ca și serviciul pe care îl aduce stăpânului său, de bunăseamă cu greu ar câștiga mila acelor cari fac lux cu câni de rassă.

Iubim și prețuim pe cei din jurul nostru pentru serviciile ce ni-le pot aduce.

Pentru ce într'un castel, — să zicem — e mai bine privit servitorul mai »credincios« adevă cel care vinde și persecută pe semenii săi? Pentru serviciile ce le aduce prin falsificarea conștiinței sale dar nici decum pentru noblețea sa.

Văd că prea mare estindere au luat aceste reflecții.

Dar încă ceva care interesează pe iubitorii cânilor: în Paris carnea de câne se consumă — deși încă nu în mod cu totul oficial. În Germania sunt însă de câțiva ani, îndeosebi în părțile unde prețul cărnii s'a urcat prea mult (Prusia, Saxonia, Bavaria) măcelării pentru carnea de câne. Sunt 5000 de astfel de măcelării în întreaga Germanie.

Acolo să taie mopsii pe un cap. De cât să ajungă pe mâna hingherului...

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 Oct. Ministrul com. de finanțe Burian a fost primit eri în audiență de Maj. Sa, căruia i-a raportat despre situația în Bosnia și Herțegovina după anxieune.

Budapesta, 17 Oct. Ambasadorul Germania la Viena, contele Tschirschky, a fost primit eri în audiență de Maj. Sa. Contele Tschirschky a înmanat Maj. Sale o scrisoare autografa a Impăratului Wilhelm drept răspuns la scrisoarea autografa ce a trimis-o Maj. Sa Monarhul Impăratului Germaniei în afacerea anexării Bosuiei și Herțegovinei.

Agram, 17 Oct. Călătorii sosiți dela Pevlie la Serajevo povestesc că la graniță sosesc grupuri mari de trupe sârbești. Numărul soldaților sosiți până acum ar fi de 5000.

Viena, 17 Oct. Miniștrii cehi Dr. Fiedler și Prasek au dimisionat.

Cetinge, 17 Oct. Agitația din Serbia și Muntenegru continuă. Prințul Nikita recomandă tuturor liniște. Skupștina a acordat încredere guvernului și a votat în unanimitate mijloacele necesare pentru războiu. Imediat după sosirea însărcinatului de afaceri al Serbiei au început constăturile pentru o acțiune comună.

Petersburg, 17 Oct. La universitatea de aici au izbucnit grave desordini. Studenții greviști au năvălit în sălile de cursuri înarmați cu bastoane și spărgând geamurile. Se asigură, că sunt numeroși răniți. Poliția a intervenit pentru restabilirea ordinii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșiano.

Redactor responsabil: Victor Branice.

P. T.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis Etablissementul meu de hainărie fină pentru bărbați, băieți și copii în localul Parter și în etajul I

Un salon de confecțiuni pentru Dame

sub conducerea Domnului Ludvig Fenyvesy în
Brașov, Tîrgul Inului Nr. 26 (lângă Magazinul Schütz).

Deoarece baza unui serviciu solid o formează prețurile fixe, m'am decis a le introduce în negoțul meu și sper cu aceasta a câștiga confiența Onoratului public.

Păziți-vă de înșelăciune!

În prăvălii unde se tocmește se înșală fie-care. Vanzătorul știe înainte, că mușteriu să tocmește, și de aceea cere prețuri indoite și întreite.

Dacă cumpărătorul după multă tocmeală, cumpără în fine marfa cu prețul jumătate, tot nu are siguranța, că a fost într'adevăr servit ieftin și solid.

În negoțul meu este deschis ori-ce șantaj.

Îmi iau vocea a încunoștința On. Dame, că se află un bogat asortiment de costume gata, halaturi, mânecute și bluse.

Sper că Etablissementul meu Vă va conveni, Vă rog a mă onora cu încredere și cercetare numeroasă.

Fără tocmeală.
Fără încărcare.
Pe fie-care bucată se vede prețul fix
și cel mai ieftin.

Cu toată stima

I. A S C H E R.

(324,10—20)

Caut cunoștință cu domn serios, bine situat. Numai oferte serioase sunt primite.

Nelly Kinsky,
(363,1—1.) (Post-restante) Brassó.

Vila
nou zidită în **NOA**, la loc foarte frumos este de vânzare cu mobilier nou, cu preț ieftin.

Informații se pot lua în Strada Spitalului Nr. 53, parter.

Tot acolo este de vânzare și un cărucior cu jeț pentru copii. (2—3)

H. Kleverkaus
Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
pus în mișcare cu motor

Recomandă: Suncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.

Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.

Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Vă rog cereți franco
Próspecte și mustre de cea mai bună stofă de Stiria

Loden pentru bărbați și dame
vânători, turiști, pădurari, precum și despre stoffe de modă pentru costume de bărbați, copii, pardeseuri, Ulster

calitatea cea mai ieftină până cea mai fină dela firma primă și cea mai mare de Export Loden

VINCENZ OBLACK,
liferant al curții c. s. r. de poștă
GRAZ, Murgasse 9/b.
316,5—10.

Mașine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregistrată.

GEORGE BUCĂ
croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.
Confecționează:
Costume moderne.
Fason elegant.
Depozit de
Stofe veritabile englezești.

N. GRĂDINAR,
BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.
Recomandă:
Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
" " " " " 4—
" " " " " 4-80
Liqneruri fine Rum Jamaica, Iava
Cuba. Diferite soiuri de Cognac
în buteli, și tot-felul de mărfuri
de băcănie.

Fundată la 1876.
MODERNI
Institut artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN
mai înainte Leopold Adler,
BRAȘOV,
Strada Porții Nr. 14.
Lucru solid. — Prețuri solide.

Cel mai nou deposit de mobile
BRAȘOV, Strada Hirscher 7
(în casele lui DAMIAN)
cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucrări nouă și reparațiuni prompt și culant.

Garantie îndelungată!
Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE
A. G. DRESDNER
una din cele mai vechi și mai mari
FABRICI de MOTORE
Liferează
MOTORE și LOCOMOBILE
care funcționează: perfect, durabil,
prețis și sigur, puse în mișcare cu
Gaz (Sauggas), Benzin, Uleiul brut
Acetylen.

Representant General și Deposit:
Gellért Ignác és T-sa,
Budapest. Teréz-Körut 41.
Telephon Nr. 12—91.
(175,12—20.)

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL
Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ceibicose la stomac și pântee, în contra cărcellor și a crelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de seuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcoiă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 b.
Cinci bucăți cor. 1.80
Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală —
La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoții.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.